

P. Bangha Béla tanítása örök és elmulhatatlan

A Horánszky-utcai kongregációs otthonban leleplezték a nagy sajtóapostol emléktábláját

Azt a fehér márvány domborművet, amelyet a nagy magyar katolikus sajtóapostol, P. Bangha Béla S. J. emlékére Madarassy Walter szobrászművész szimbolikus elgondolásában az Actio Catholica, a Katolikus Hölgyek Országos Egyesülete és a Központi Sajtóvállalat állíttatott a Horánszky-utcai Kongregációs Otthon falába, Szent István ünnepének előestéjén leleplezték le. A dombormű azt az épületet díszíti, amelyik P. Bangha Bélának központi munkatere volt, ahonnan a katolikus sajtómozgalmat irányította egy csomó más akció mellett, ahol legszébb cikkeket és könyveit írta, ahol azokra a beszédekre készítette elő az anyagot, amelyek felrúzták Budapest és az ország katolikus közvéleményét.

Megkapó és bensőséges keretek között folyt le ez a családi jellegű ünnepség, amelyen azonban résztvett képviselőivel és egyéni megjelenésével a főváros és az ország egész katolikus társadalma. Egyesületek és intézmények képviselőin kívül a közéleti előkelőségek egész sora volt ott a meghatott, nagyszámu közönség tömegében, valamint a dolgozó magyar katolikus társadalom egyszerű képviselői, akik mind emelkedett lélekkel gyűltek össze a katolikus öntudat nagy felrázójának első ünnepélyes apoteozisán. Közjogi méltóságok és a munkástársada-

lom tagjai egyforma áhitattal imádkozták végig az egyházi szertartást a Kongregációs Otthon kápolnájában, ahol *Mihalovics Zsigmond* pápai prelátus, az Actio Catholica országos igazgatója mondotta nagy segédlettel a litániát Jézus szíveről ünnepélyes formák között.

Az ünnepség közönsége ezután az emléktáblához vonult, ahol elsőnek, mint a Bangha Béla Emlékbizottság vezetője, *Baranyay Lajos* pápai prelátus, a Központi Sajtóvállalat vezérigazgatója üdvözölte a megjelenteket és rámutatott az ünnepség jelentőségére, amelynek célja az, hogy Bangha Béla emléke ne csak a szivekben legyen meg, hanem örökítesék meg márványban is és később majd márványszoborban. Méltatta az emlékmű jelentőségét és annak szimbolikáját, amely kifejezésre juttatja, hogy P. Bangha nem távozott el közülünk, mert egyénisége az idő és a halál ellenére még mindig itt él és szinte most is, mintha látogatónak mennék hozzá ebbe az épületbe, amely rendjének, a Jézus Társaságnak egyik fontos központja volt s amelynek működéséért az egész katolikus társadalom csak hálás köszönetet mondhat. Ezután felkérte Budapest főpolgármesterét az emlékmű felavatására.

A főpolgármester a következő beszéddel avatta fel az emléket:

Homonnay Tivadar főpolgármester emlékbeszéde

— Nincs közöttünk senki, akit egy vagy több kedves hozzátartozójának, barátjának sírja ne emlékeztetne az elmúlásra. Minden sír, minden bucsu a halál követe és minden temető a halál birodalma. Ebbe a birodalomba léptünk, amikor P. Bangha Béla emlékét idézzük. E tábla hirdeti a jelen és a következő nemzedékek kíváncsi vagy közönyös pillantása számára, ki volt Bangha Béla. A mi szívünkben azonban harangot kongat ez a név. Harangot, mely a feltámadás örömet hirdeti, nem a halál szomorúságát. Harangszót, amelyben kong az élő, valóságos hit, harangszót, amely előtt leomlanak a halál birodalmának sírokkal, keresztekkel és emléktáblákkal kirakott határai, — harangszót, amely templom csornokok belterei fölött hömpölyög és mint az áradat tölti el szívünket felemelő érzésekkel. A Páter jár közöttünk, a Páter jóságos lobogó kék szeme néz ránk, az ő keze nyugszik vállunkon, az ő hangja ébreszti haragunk emlékét, az ő ujjai érintik gondokkal barázdált homlokunkat: ne csüggedj, harsogja felénk, Krisztus győz ezen a bűnös földön is.

— Emlékezünk... A Hősök-terén hitvalló nők, férfiak tizezei. A szikrázó nyári napfényben ég felé száll az ének. A szószéken felmagasodik P. Bangha Béla szálfageyenes alakja, hangja ércezen, diadalmasan száll fel a levegőbe, át a téren, át a városon, át az egész hitvalló világon, a rádió hullámain, mint milliók zengő imádságos kórusa: Krisztus vinci, Krisztus győz.

— Mélyen meghajlunk P. Bangha Béla halhatatlan lelke előtt, mert hisszük és hirdetjük, hogy Krisztus győzni fog! Krisztus győz, mert a Páter, a mi Páterünk fölött sem tudott urrá lenni a halál enyészete. Szelleme és tanítása örök és elmulhatatlan, mert Krisztusban gyökeredzik, mint ahogyan örök és elmulhatatlan az Anyaszentegyház.

— Dolgozzunk Krisztus szellemében rendíthetetlenül és rettenthetetlenül, hogy ilyen legyen a mi magyarságunk és ilyen

legyen az ezeréves szentistváni magyar birodalom.

— Krisztus harcosa volt P. Bangha Béla, megalkuvást nem ismerő, lángoló hitű, pallóskeményű harcosa Krisztusnak. És harcosa volt, még pedig egyike a legelsőeknek, a magyar gondolatnak. Kiállt harcosa a magyar nemzetnek. Egy országot rázott fel az antikrisztus elleni harcra, nemzedékek lelkét ragadta meg izzó hitével, apostoli szónoki erejével, de mindenekelőtt az igazsággal, a hit igazságával, szent Péter sziklájának időtlen és megdönthetetlen igazságával. Mint lángoló, égő fátyla száguldott át a közönség és a hitetlenség sötétségén. Ezek hallgatták, tizezrek vonultak fel nevének hallatára, százezrek ünnepelték és milliók foglalták a szívükbe. Miért? Mert hűséges, alázatos, igaz szolgája volt Egyházának, hazájának és rendjének. Mert annak a Krisztusnak felkent papja volt, aki mindnyájunkért: emberekért, bűnösökért meghalt a szenvedések keresztjén. Mert mindenét Egyházának, nemzetének, hűvének adta. Minden percét, hitének minden cseppjét, kiméríthetetlen jóságának minden önzetlenségét, páratlan tudásának pazar kincsét, egészségét és életét.

— A hitet és a tudást, ezt sugározta magából; a hit és a tudás erejével felverte vinta a ő csodálatos harcát. Megjelenik előttünk a harc fényében. Egyik kezében kard, a másikban toll. Páter Bangha Béla az ezeréves magyar történelem utján járt előttünk: szent Istvántól kezdve karddal és kultúrával írunk történelmet ezen a darab földön. Most, amikor már ez a tábla hirdeti emlékeztetőt, most bontakozik ki előttünk teljes nagyságában. Igen, ő volt, a Páter volt a nagy szervező. Ő volt a tudomány egyszerű letéteményese. Ő volt az élő hit misszionáriusa. Ő volt a fény, amely világított a milliók előtt. Ő volt a forrás, amelyből merítettek a csüggedők, a gyengéék és Ő volt a jóság, amely mintha száműzve lenne a véres napokban innen, a siralom völgyéből.

rációknak az önzetlenségre. A nagy Páter elmúlt közülünk. Ez az elmúlás azonban nemcsak azt jelenti, hogy eggyel több lett a sírok száma, amelyek előtt könnyes szemmel állunk meg a mi vándorutunkon, nemcsak azt jelenti, hogy eggyel több emléktábla hirdeti itt a keresztény sajtó nagy apostolának, egy nagy magyar papnak nevét és cselekedeteit, hanem P. Bangha Béla halála jelenti azoknak a millióknak gyászát, akik lelkiatyjuknak, tanítómesterüknek, vigasztalójuknak és barátjuknak tudták és érezték őt, a nagy magyar papot. De jelenti millió új fény fellobbanását: a katolikus öntudat, a kereszténység, a hit fátylát az ő tanítása, az ő példamutatása lobogtatta magasra azokban a kritikus időkben. Most, amikor elment a nagy Páter, nekünk tanítványai-

Bangha Béla példája megvilágítja a magyar összefogás és feltámadás utját

— Jártak közöttünk nagy emberek, nagy szónokok, de kevesen jártak olyanok, akik a maguk számára soha semmit nem kértek és nem kaptak, akik nem ismerték ezt a szót, hogy „én”. P. Bangha Béla egy mártírtisztaságú élet apostoli fényeiben adott példát jelen és jövő gene-

rációknak az önzetlenségre. A nagy Páter elmúlt közülünk. Ez az elmúlás azonban nemcsak azt jelenti, hogy eggyel több lett a sírok száma, amelyek előtt könnyes szemmel állunk meg a mi vándorutunkon, nemcsak azt jelenti, hogy eggyel több emléktábla hirdeti itt a keresztény sajtó nagy apostolának, egy nagy magyar papnak nevét és cselekedeteit, hanem P. Bangha Béla halála jelenti azoknak a millióknak gyászát, akik lelkiatyjuknak, tanítómesterüknek, vigasztalójuknak és barátjuknak tudták és érezték őt, a nagy magyar papot. De jelenti millió új fény fellobbanását: a katolikus öntudat, a kereszténység, a hit fátylát az ő tanítása, az ő példamutatása lobogtatta magasra azokban a kritikus időkben. Most, amikor elment a nagy Páter, nekünk tanítványai-

SZÖV

Keresztény Szabóiparos

Budapest, IV., Károly-kő

mindig jól

nak, munkatársainak Istentől való meghagyása, hogy mi is azok közé álljunk, akik magasan tartják ezt a fátylát, világítsunk vele minden jó magyarnak és minden jó kereszténynek, világítsuk meg a magyar feltámadás, a magyar összefogás sugárútját. Örökségünk és hittel fogadott kötelességünk, hogy soha el ne engedjük ezt a fátylát. Tartásatok magasan a lobogót, amelyet P. Bangha Béla lelkesedéséből, genialitásából adott az Ur a ti kezetekbe, a keresztény újságírás apostolainak, hogy a keresztény sajtó betűivel haladjatok az élen, a keresztény sajtó erkölcsével, függetlenségével álljatok a vártán, amelyet P. Bangha Béla épített teste és lelke veritékével. Nagy örökség ez, szent örökség, amelynek őrizetére rendeltettek a keresztény sajtó munkatársai.

— Szághulhatnak lent a bástyák alatt kereszténynek nevezett hordák, felékesíthetik magukat a kereszténység külső jeleivel, rikoltozásaiknak semmi közönsége nincs az imádsággal. Testvérgyűlöletük megcsufolása a keresztényi szeretetnek. Félre az utból az ilyen portyázó szabad csapatokkal. A mi hitünk, a mi hazaszeretetünk fundamentuma nem a konjunktúra, hanem Krisztus és ez a föld, amely ezer éven át magyar volt és az is kell, hogy maradjon. A mi fegyverünk nem a gyűlölet, hanem a szeretet, amely nem rikoltozó szavakban nyer kifejezést, hanem a szív mélyéből tör ki emberbaráti cselekedetekben. Szemünkben a tekintélyt nem az álproféták reprezentálják, hanem azok, akiknek szavait, cselekedeteit tettek, alkotások követik a nemzet javára. Nem fogadjuk el tekintélynek azokat, akik az ország egységét, lelkiségét, területét botorul, tudatosan vagy tudatlanul meg akarták vagy akarják bontani, hanem ez egyedüli tekintély az, aki vagy akik személyükben országot alapítottak, fenntartottak, területeket megtartottak vagy visszaszereztek, a nemzet lelki egységét megteremtették, visszaállították, megbolygatni nem engedték, vagy munkájukkal, bármily szerény is az, mindezt megteremteni igyekeznek.

— Magasra emeljük a nemzetnek ilyen fényességeit. Hordozzuk a hitet, úgy, ahogy ezt P. Bangha Béla acélos hitével, élete példájával előírta. Mi, hívő katolikusok és keresztények, az ilyen uton akarunk és fogunk haladni, amint mondtam. Szívünkben ezzel a szent örökséggel, lelkünkben ezzel az elhivatottsággal mindaddig, míg csak megtérünk oda, ahol Ő is van, hogy a becsületes harc, a hitvalló helytállás diadalmas zengésével kiálthassuk ismét egyik nemzedék a másik után: Krisztus vinci, Krisztus győz!

A nagyhatású emlékvató beszéd után meghatott szavakkal P. Napholz Pál tartományfőnök vette át megőrzésre a Jézus Társaság nevében az emléktáblát, amely emlékeztető is lesz befelé és kifelé egyaránt.

Végül a különböző hatóságok és katolikus társadalmi egyesületek helyezték el nagy számban koszorúikat. Budapest székesfőváros nevében dr. Homonnay Tivadar főpolgármester, az Actio Catholica nevében Gévaý-Wolff Nándor országos alelnök, az Országos Magyar Sajtókamara nevében dr. Dániel Áron, a Sajtókamara főügyésze, a Katolikus Hölgyek Országos Sajtóegyesülete nevében Bozóky Kálmánné, a Bangha Emlékbizottság és a Központi Sajtóvállalat nevében Baranyay Lajos, a KSV-lapok vezérigazgatója, továbbá Marsovszky Ivor, a KSV-lapok politikai adminisztrátora, Baranyay Jusztin egyetemi tanár, dr. Tóth László, a Nemzeti Újság főszerkesztője, a Pázmány Egyesület nevében dr. Hindy Zoltán helyeztek el koszorúkat. A számtalan egyesület és folyóirat között még a Magyar Kultúra, a Mária Kongregáció, a Szociális Missziótársulat, a Márta ápolónők, végül a Bangha-család nevében Bangha Imre ny. altábornagy helyezett koszorút az emlékműre.

A megkapó ünnepségen több énekszám is szerepelt, amelyeket a Calligaris Kamara Kórus adott elő művészi precizitással és átérzéssel és végül az egész közönség a kórusal együtt énekelte a magyar Himnuszt az emléktábla előtt, amely igazi magyar és katolikus élet dicsőségét hirdeti a késői utódoknak.